

Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму
Хмельницька міська централізована бібліотечна система
Центральна бібліотека

Молода українська державна

Методичні поради

До 20-ї річниці Незалежності України

Хмельницький
2011

«Незалежне життя – ось де справжня мета!
Тільки вірний орел вільним птахом літа...
Тільки вірний орел своє щастя кує,
Тільки вірний народ і бере і дає.»

О.Олесь

Двадцять років для історії людської цивілізації – це лише одна мить. Для України, з часу здобуття нею незалежності в 1991 р., ці двадцять років умістили цілу епоху, наповнену подіями і процесами доленосного значення. У сферу міжнародного життя Україна увійшла не як зовсім невідома країна. Вона була однією з держав – фундаторів ООН, брала активну участь у зовнішньоекономічних зв'язках. Її добре знали в міжнародних культурних і спортивних колах. Додала їй і сумної слави трагедія Чорнобиля, що стала по, суті, екологічною катастрофою вселенського масштабу. Згідно з міжнародним правом держава народжується не в результаті визнання іншими державами, а як наслідок волевиявлення своїх громадян, рішення народу. Акт про проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. знайшов підтвердження під час всенародного референдуму 1 грудня 1991р.

Після проголошення Акту про державну незалежність України 24 серпня 1991 року, Україна задекларувала себе як суверенна, демократична, правова держава, що стала на шлях розбудови громадянського суспільства.

З прийняттям Основного Закону – Конституції України, розпочався етап правового закріплення нових умов і організаційно-правових засад діяльності інститутів громадянського суспільства та державних органів.

Внаслідок здобуття незалежності Україна виявила намір інтегруватися в європейське та світове співтовариство, що, в свою чергу, сприяло розвитку демократичних цінностей та інституцій. Однією з таких демократичних, правових інституцій є український парламент – Верховна Рада України.

Традиції сучасного українського парламентаризму своїм корінням сягають у історію східного слов'янства. Передісторія виникнення якого, як інституту представницької влади, пов'язується з історичними формами прямої демократії, однією з яких було віче часів Київської Русі.

Наступним яскравим періодом в історії розвитку українського парламентаризму була козацька доба XV-XVII ст. У цьому періоді слід виділити два значних елементи – козацькі ради та проголошення в квітні 1710 року Конституції гетьмана Пилипа Орлика. Перша в Європі Конституція Пилипа Орлика – безсмертна слава української думки і української свободи. Ця Конституція була першим конституційним актом, що народився на українських теренах і мав суттєвий вплив на демократичний розвиток державного устрою в Україні. Вся наша подальша історія засвідчила – в народній пам'яті прагнення свободи залишилося назавжди.

Багатовікові демократичні традиції акумулювалися під час революційних подій 1917-1918 рр., що вилилися у спробу відновлення української державності. Створена в березні 1917 р. Центральна Рада перетворилася на об'єднавчий і координаційний центр українського народно-визвольного руху з гаслом автономії України.

Після проголошення III Універсалу Центральна Рада стала верховним законодавчим органом Української Народної Республіки. Хоча в жодному зі своїх законодавчих документів Центральна Рада і не називала себе парламентом, але, по суті, вона виконувала його функції. Наступним етапом у процесі розвитку українського парламентаризму була Верховна Рада Української РСР, яка уособлювала державну законодавчу владу в республіці.

6 березня 1919 р. у м. Харкові на III Всеукраїнському з'їзді Рад було затверджено проект першої Конституції Української Соціалістичної Радянської Республіки. Остаточна її редакція прийнята Всеукраїнським Центральним Виконавчим Комітетом 14 березня 1919 року.

У зв'язку з утворенням СРСР і прийняттям першої Конституції Радянського Союзу (січень 1924 р.) були внесені відповідні зміни до Конституції України, а XI Всеукраїнський

з'їзд Рад затвердив нову Конституцію УРСР, що внесла зміни щодо адміністративного устрою (до складу УРСР з 12.10.1924 р. до 02.08.1940 р. – увійшла Молдавська Автономна Соціалістична Радянська Республіка). Верховна Рада Української РСР, як законодавчий орган, була вперше створена в результаті прийняття Конституції УРСР (прийнята на Надзвичайному XIV Всеукраїнському з'їзді Рад, 30 січня 1937 р.) на підставі норм третього розділу "Найвищі органи державної влади УРСР". Верховна Рада формувалася шляхом загальних і прямих виборів, причому був визначений принцип представництва – один депутат від 100 тис. населення.

Четверта Конституція УРСР прийнята 20 червня 1978 р. позачерговою сьомою сесією Верховної Ради України. Її текст розроблено на основі Конституції СРСР 1977 р., яка відобразила новий етап розвитку держави – побудову в СРСР розвинутого соціалістичного суспільства.

Усі чотири Конституції Радянської України були документами політичними і розроблялися спершу в ідеологічних відділах ЦК КПРС, а оскільки Україна була республікою у складі СРСР, то дані конституційні акти з певним застереженням можна віднести до групи основних законів держави.

16 липня 1990 року Верховна Рада України прийняла Декларацію про державний суверенітет України. Декларація стверджувала сучасну назву держави – Україна, вводила до офіційного легітимного обігу категорії «національна держава», підкреслювала приналежність до українського народу – єдиного джерела державної влади – громадян усіх національностей, констатувала верховенство Конституції та законів республіки на своїй території, розмежовувала владу на законодавчу, виконавчу та судову, гарантувала громадянам рівність перед законом, права та свободи, передбачені як Конституцією УРСР, так і нормами міжнародного права, територіальне верховенство та недоторканість кордонів, економічну самостійність і захист усіх форм власності, економічну безпеку та національно-культурне відродження українського народу. Проголошуючи свій намір стати в майбутньому нейтральною державою, Україна заявила про своє право на власні збройні сили, внутрішні війська й органи державної безпеки, безпосередні та рівноправні відносини з іншими учасниками – суб'єктами міжнародного права, визнавала пріоритети загальнолюдських цінностей, норм міжнародного права над внутрішнім правовим полем. Наступним кроком України на шляху до незалежності стало проголошення Верховною Радою України Акту про державну незалежність (24 серпня 1991 р.). Верховна Рада, реалізуючи положення Декларації про державний суверенітет, урочисто проголосила незалежність України та створення самостійної Української держави – України. В одному пункті Акт проголошення незалежності України повторював положення Декларації про неподільність і недоторканість території України, а в іншому фіксував суттєві зрушення: Декларація стверджувала лише верховенство Конституції і законів УРСР на своїй території, а Акт наголошував, що на території України мають чинність виключно Конституція та закони України.

Перший всеукраїнський референдум, що відбувся 1 грудня 1991 р., відіграв доленосну роль у становленні України як незалежної держави, підтвердив легітимність і надав найвищої юридичної сили прийнятому Верховною Радою Української РСР Акта проголошення незалежності України. Цей референдум довів реальну спроможність українського народу самостійно вирішувати найважливіші питання суспільного та державного життя.

28 січня 1992 року сесія Верховної Ради України більшістю голосів прийняла Постанову про Державний прапор України. У ній було визначено колір смуг, з яких складається прапор, та співвідношення ширини й довжини прапора.

У 1992 р. на конституційному рівні було визначено принцип поділу влади, внаслідок чого парламент набув цивілізованого вигляду – із колективної інституції, наділеної формально необмеженою владою, почав набувати рис класичного законодавчого органу демократичної держави.

Після здобуття Україною незалежності, політичний розвиток у країні дедалі більше стверджується на шляху парламентської демократії, а боротьба різноманітних політичних сил набуває політичних форм.

Головним надбанням України, як незалежної держави та новою віхою в розвитку українського парламентаризму стало прийняття 28 червня 1996 року нової Конституції України. Вона є надзвичайно важливим політико-правовим документом довгострокової дії, фундаментом не лише сучасних, а й майбутніх перетворень у суспільстві, основою його консолідації. Конституція закріплює в Україні засади державної політики, спрямованої, насамперед, на забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя. Вона заклала серйозні завдання для розвитку та зміцнення демократичної, соціальної та правової держави.

У новітній історії України є дата, яку можна назвати найважливішою: 24 серпня 1991 року. Це – День Незалежності, який ми відзначаємо вже двадцятий рік. Цього дня двадцять років тому народилася Незалежна Україна. Відбулася подія, про яку мріяли десятки поколінь українського народу впродовж багатьох століть.

Двічі у середині XVII та на початку XX ст., українці намагалися збудувати незалежну державу. Багаторічні жорстокі війни, що велися в ім'я досягнення незалежності, через різні причини не завершилися успіхом. Проте в цих війнах гартувалася воля українського народу, зростала його національна самосвідомість, народжувалися традиції, які впливали на ментальність українців, змушували їх не забувати під чужоземним пресингом, чиїх батьків вони діти.

У незабутні серпневі дні 1991 р. було розв'язано доленосне питання про вихід із держави, яка тримала Україну в своїх жорстоких обіймах з 1654 р. За ці роки зроблено вже багато, але належить зробити ще більше.

Двадцять років тому ми вступили в абсолютно нову епоху, нову якість, яка матеріалізується у зовсім іншій державі, іншому суспільстві, іншій нації. За масштабами і радикальністю змін, які приніс цей поворот історії, його можна порівняти з хрещенням Київської Русі. З розпадом Радянського Союзу на очах усього світу зламано до самих основ пов'язані з ним суспільно-політичний лад, економічну систему, спосіб життя, ідеологію та комплекс духовних цінностей. Проголошення незалежності України поклало початок тривалим і дуже складним трансформаційним процесам.

У давній і недавній вітчизняній історії немало таких знакових постатей – від Богдана Хмельницького до Олеса Гончара. Усі вони, по-своєму і відповідно до історичних та життєвих обставин, переслідували священну мету – зберегти Україну для України.

Пророче Шевченкове слово, праця мислителів і подвижників наших від Франка і Грушевського до Хвильового і Стуса вселила в нас непохитну віру в Україну. Неопалимою купиною освітлює ця віра весь наш пройдений і майбутній шлях. У найтяжчі часи наші предки, наші батьки і діди, не зреклися її.

Сучасність загострює потребу в політичній еліті, духовному авангарді, які мають зосереджуватися на формуванні та утвердженні об'єднаних засад українського суспільства, реалізації його потенціалу. Для цього слід зробити гуманітарну політику пріоритетною в державі. Це означає, що головним джерелом, головним критерієм розвитку сучасного суспільства та держави мають стати культура, наука, освіта, інтелект.

Незалежність і державність зріли у глибинах нашого тисячолітнього минулого і проростали навіть у часи бездержавності, національного та соціального гніту. Наш народ пам'ятає і радість перемог, і гіркоту поразок, тріумфи і приниження, героїв і відступників. Тому, відзначаючи День незалежності України, ми глибоко усвідомлюємо: сучасним і майбутнім поколінням належить завершити те, за що боролися кращі представники українського народу. І ця висока мета має додати всім нам сил і натхнення.

Важлива роль у відзначенні цієї дати в історії країни належить бібліотекам. Робота бібліотек повинна бути спрямована на популяризацію літератури з питань суспільно - політичного та економічного життя країни, досягнень в державі, постійне інформування про введення в дію нових законів та законодавчих актів.

З метою популяризації знань серед читачів, рекомендуємо організувати і провести в бібліотеках такі заходи :

«СТАНЬ ЖЕ ОКРАСОЮ ЦІЛОГО СВІТУ, НАША СВЯТА УКРАЇНО!»

Виставка-літопис

Звернення. 24 серпня 2011 року виповниться двадцять років від дня прийняття Верховною Радою України історичного документу “Акт проголошення Незалежності України”. Пропонуємо Вам ознайомитися з матеріалами, які розкажуть про великий історичний шлях українського народу, про національних героїв, про сьогоднішню Україну.

Посилання. Літературу даної тематики Ви зможете знайти у фонді нашої бібліотеки в наступних розділах: 63.3 (2 Укр) Історія України; 66.5 Національно-визвольний рух. Національна політика; 67.6 Держава і право.

I розділ. ЦЕ НАШОЇ ІСТОРІЇ РЯДКИ...

(Матеріали про історичні події на території України від найдавніших часів до сьогоднішнього дня).

Цитата. Хто визволиться сам, той буде вільним,
Хто визволить кого – в неволю візьме.

Л. Українка.

II розділ. ВЕЛИКІ Й СЛАВНІ ІМЕНА!

(Матеріали про українських національних героїв, гетьманів, президентів, написані вітчизняними та зарубіжними письменниками, істориками).

Цитата. Не любить слово стимулів плечистих,
Бо п'є натхнення тільки з рік пречистих,
Народ шукає в геніях себе...

Л.Костенко

III розділ. УКРАЇНА СЬОГОДНІ.

(Матеріали про суспільно-політичні, економічні, культурні події сучасності).

Цитата. Призначення України є тільки в ній самій,
її доля є в її людях та в їхніх матеріальних
та моральних засобах.

Ю.Лука

«Є ТАКА ДЕРЖАВА - УКРАЇНА»

Книжково-ілюстративна виставка

з використанням державних символів України (герб, прапор, гімн)

Звернення. Незалежній Україні – 20. Як і належить кожній самостійній державі, законом встановлено державні символи, які уособлюють національний суверенітет, самобутність, історичне минуле української нації. Згідно з положенням ч. 1 ст. 20 Конституції державними символами України є – Державний прапор України, Державний герб України, Державний гімн України.

Посилання. Літературу даної тематики Ви зможете знайти у фонді нашої бібліотеки в наступних розділах: 63.3 (2 Укр) Історія України; 66.5 Національно - визвольний рух. Національна політика; 67.6 Держава і право.

Цитата. «В українську державність ми віруємо, українську державність ми ісповідуємо, в її неминучості ми переконані. Для нас вона є, до певної міри, живою реальністю, бо ідею її ми носимо в серці, бо її духом, потребами, овіяно все життя...»

Симон Петлюра

I розділ. ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР УКРАЇНИ.

Довідка. Державний прапор – це певного кольору полотнище, яке є одним з основних символів, відмітних знаків суверенної держави. Згідно з ч.2 ст.20 чинної Конституції України Державним прапором України є стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів. Затвердження синьо-жовтого Державного прапора України відтворило в собі національну символіку в галузі прапорництва, що має більш як тисячолітню історію та бере початок з Київської Русі, де найпоширенішими державними кольорами були синій, жовтий, червоний, блакитний. Поєднання синього і жовтого кольорів, що символізує чисте

небо і хлібний лан, говорить про миролюбність Української держави і має міцне історичне коріння. Прапори синього і жовтого кольорів використовувалися окремими полками і сотнями Війська Запорозького під час Визвольної війни (1648 – 1654 рр.) під проводом Б.Хмельницького. Традиція поєднувати ці кольори була характерна й для гербів тогочасних міст України. Прапори із синім та жовтим кольорами активно використовувалися в період відзначення та святкування ювілеїв Тараса Шевченка в 1911 і 1914 роках. Жовто-синім був перший прапор Української Народної Республіки. В 1917 р. синьо-жовтий прапор був державним символом Західно-Української Народної Республіки, а в 1939 р. стверджений як державний для Карпатської України. Вперше в новітній історії нашої держави національний прапор України був офіційно піднятий 24 липня 1990 р. і розміщений перед будівлею Київської міськради на Хрещатику поряд з червоно-синім прапором УРСР. Ця подія по праву заслуговує на особливе місце в історії, тому й отримала в 2000 р. статус державного свята, так званий День національного прапора.

4 вересня 1991 р. національний синьо-жовтий прапор було піднято у Києві над будинком Верховної Ради України.

Однак тільки 18 вересня 1991 р. синьо-жовтий прапор був офіційно узаконений постановою Президії Верховної Ради України. В цьому документі, зокрема, йшлося: “До ухвалення Конституції України дозволити в протокольних заходах використовувати жовто-блакитний прапор”. Двобарвне полотнище не мало в той період статусу державного. Проте повсюдно замінило червоно-синій прапор УРСР. Як державний символ України національний прапор був остаточно затверджений постановою Верховної Ради України від 28 січня 1992 р. “Про Державний прапор України”. Аналогічна за змістом норма була відтворена і в Конституції України 1996 р.

II розділ. ДЕРЖАВНИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ.

Довідка. Державний герб України – це встановлений Конституцією України символічний знак, який у графічних і кольорових зображеннях відображає наступництво гербової символіки української державності на різних етапах її розвитку. Високе призначення Державного герба України – бути носієм національної гербової символіки – чітко виражено в ч.3 і 4 ст. 20 Конституції: в третій – названо складові частини великого Державного герба України – малий Державний герб України та герб війська Запорозького; в четвертій – головним елементом великого Державного герба України затверджено знак Княжої Держави

Володимира Великого, який поіменовано малим Державним гербом України. Таким Знаком Княжої Держави, як відомо, був тризуб, який за часів правління в давньоруській державі, Київській Русі. князя Володимира Святославовича (980–1015 рр.), названого Великим, виконував функцію Державного герба. Як знак державної влади тризуб використовувався київськими та іншими князями протягом декількох століть. У березні 1918 р. Центральна Рада затвердила тризуб гербом Української Народної Республіки. Що стосується герба Війська Запорозького (“Козак з мушкетом”), то його походження пояснюється тим, що на прапорах козацьких сотень, полків найпоширенішим було зображення козака з шаблею, мушкетом, що й стало прообразом герба Війська Запорозького. Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 1992 року “Про Державний Герб України” малий Державний герб України – це тризуб золотавого та чорно-білого зображення на тлі синього кольору. Як основні елементи головного символу країни обрано ті, що відображають історичний шлях нашої державності й

водночас відповідають канонам світової геральдики та правовим нормам. Відповідно до вимог Конституції автори в центрі композиції розмістили малий Державний герб України. Композиція великого Державного герба України відводить козакові з мушкетом і золотому леву почесну роль щитотримачів, немовби охоронців і спадкоємців державного герба княжої доби.

III розділ. ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ.

Довідка. Державний гімн – це урочистий національний поетико-музичний твір, що представляє вітчизну, історичні події та їхніх героїв, і в силу цього визнаний у встановленому порядку одним із символів держави. Музична редакція, опис, текст, а також порядок використання Державного гімну України затверджені Законом України від 6 березня 2003 року “Про Державний Гімн України”. Прообразом Державного гімну України став національний гімн “Ще не вмерла Україна”, створений в 60-х роках XIX ст. відомим українським поетом, етнографом та фольклористом Павлом Чубинським (1839-1884 рр.), музику до якого написав український композитор і диригент Михайло Вербицький (1815-1870 рр.). Закон України “Про Державний Гімн України” затвердив текст гімну на слова П.Чубинського, але взяв із нього тільки перший куплет та приспів. Як поетико-музичний твір урочистого характеру Державний гімн України відображає патріотизм українського народу, його державницькі та суспільні ідеали, насамперед свободу і незалежність.

На виставці представлені Державний прапор, герб та гімн України.

«УКРАЇНА У НАС ОДНА»

Виставка-ювілей

Звернення. У нашої держави – ювілей. Перегорніть сторінки книг, розміщених на виставці. Нехай серце Ваше сповниться гордістю за нашу матір-Україну, за наш талановитий і мудрий народ.

Цитата. Усі види мистецтв служать найвеличнішому з мистецтв – мистецтву жити на землі.
Бертольд Брехт.

Цитата. Хай веселкою таланти розцвітуть,
На полотнах нові барви оживуть,
Щоб пишалася уміннями земля
І прославилась Україна молода.

1 розділ. ЧАРІВНИЙ СВІТ УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА.

(Матеріали про українських поетів, письменників; твори, присвячені Україні).

2 розділ. ІЗ ПІСНІ ВСТАЄ УКРАЇНА МОЯ.

(Матеріали про пісенну творчість українського народу, пісні присвячені Батьківщині).

3 розділ. ХУДОЖНЯ ГАЛЕРЕЯ МИТЦІВ УКРАЇНИ.

(Матеріали про українських художників і твори, присвячені Україні).

4 розділ. ДЖЕРЕЛА НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ.

(Матеріали про вишивку, різьбу по дереву, писанкарство та ін.)

5 розділ. МИСТЕЦЬКА ПАНОРАМА ХМЕЛЬНИЧЧИНИ.

(Матеріали про митців Хмельниччини).

«УКРАЇНА В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ»

Експрес-виставка

Звернення. Що принесли нашій державі двадцять років незалежності? Чи такі вони прості ці перші самостійні кроки? До Вашої уваги матеріали, що розповідають про сьогодення держави Україна.

Посилання. Літературу даної тематики Ви зможете знайти у фонді нашої бібліотеки в наступних розділах: 63.3 (2Укр) Історія України; 66.5 Національно – визвольний рух. Національна політика; 67.6 Держава і право.

1 розділ. УКРАЇНА XXI СТОЛІТТЯ – НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, ВИБІР, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ. *(Представлені матеріали про перспективи розвитку України)*

2 розділ. ФУНДАМЕНТ НАШОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ.

(Представлені матеріали про політичне життя України).

3 розділ. ЕКОНОМІКА: РЕАНІМАЦІЯ ЧИ ТЕРАПІЯ?

(Представлені матеріали, що розповідають про економічне життя країни).

4 розділ. ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА – ВОСКРЕСНЕ НАША ДЕРЖАВА.

(Представлені матеріали про культурне життя України).

5 розділ. УКРАЇНСЬКА НАЦІЯ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ.

(Представлені матеріали про демографічні, соціальні проблеми та шляхи їх вирішення).

6 розділ. УКРАЇНА СПІЛКУЄТЬСЯ ІЗ СВІТОМ.

(Представлені матеріали про взаємовідносини України з іншими країнами).

На виставці представлені художньо оформлені результати бліц-опитування користувачів, яким запропоновано відповісти на наступні питання:

1. Я – Президент. Мої найперші дії
2. На сьогоднішній день в країні мені подобається.....
не подобається.....
3. Яким я бачу майбутнє моєї країни

«ДЕРЖАВИ СЛАВНА НАЗВА – Україна»

Виставка-оберіг

Звернення. Святкуючи двадцятиріччя незалежності держави, хотілося б повернутись обличчям до багатовікової культури нашого народу, напитись із її прозорих джерел, що живлять наш дух, оберігають чистоту душі, стають опорою в повсякденному житті. Сподіваємось, що наша виставка-оберіг допоможе вам в цьому.

Цитата. Обереги – наші давні й добрі символи, їхнє генетичне коріння сягає глибини століть... Маючи такі прекрасні символи, народ зумів уберегти від забуття нашу пісню й думку, нашу історію й родовідну пам'ять...

В.Скуратівський

Цитата. Одна Батьківщина і двох не буває.

Місця де родилися, завжди святі.

Хто рідні обереги свої забуває,

Той долі не знайде в житті.

Зацвітає калина, зеленіє ліщина.

Степом котиться диво-луна.

Це – моя Україна, це – моя Батьківщина,

Обереги її – поруч будуть усе життя.

1 розділ. ОБЕРЕГИ РІДНОЇ ПРИРОДИ.

(У розділі представлені матеріали про природні обереги – воду, калину, вербу, полинь, мак, любисток, барвінок та інші).

2 розділ. ОБЕРЕГИ РІДНОГО ДОМУ. (У розділі представлені матеріали про обереги, створені руками людини – хліб, рушник, національний одяг, український вінок, житло).

3 розділ. ОБЕРІГ ДЛЯ ДУШІ. (У розділі представлені матеріали про слово, книгу, молитву в житті людини).

Виставка прикрашена калиновими, вербовими гілочками, маком, барвінком, рушниками, вишивками, вінком із стрічками, Біблією, молитвословом та іншими атрибутами за темою виставки.

«ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІІ. ІСТОРІЯ В ОСОБИСТОСТЯХ»

Перегляд літератури з вікториною

Звернення. Велике свято – день Незалежності України. Нелегкий шлях пройшла до нього наша країна. Скільки славних синів та дочок присвятили своє життя одній-єдиній меті: свободі рідного краю. Всі імена хотілося б згадати сьогодні, та, на жаль, ми не в змозі це зробити. Згадаймо і віддаймо шану хоча б деяким з них.

Цитата. “Того, хто все віддав Вітчизні,
Не може смерть перемогти...”

В.Сосюра

Цитата. “ Нам пора для України жить...”

І.Франко

Цитата. “Мене водило в безвісти життя
Та я вертався на свої пороги...”

Д.Павличко

Цитата. “Кохаю край наш дорогий,
Що зветься Україна!”

В.Коломієць

Запитання.

1. Назвіть ім'я українського Робін Гуда. (Устим Кармалюк).
2. Хто написав найбільш повну наукову роботу про історію Києва і називав це місто “священним”, “колискою освіти для нащадків слов'ян”, “другими Афінами”? (М.В.Закревський “Летопись и описание города Киева”).
3. Назвіть ім'я знаменитого українського літописця, дипломата, полководця? (Петро Бориславич).
4. Назвіть найперші бібліотеки, що були довгий час фундаментом освіти і культури Української держави. (Бібліотека Ярослава Мудрого, Острозької колегії, Києво-Могилянської академії, Києво-Печерської Свято-Успенської лаври та інші).
5. Назвіть ім'я одного із перших в Україні організаторів музейної справи, автора “Історії запорозьких козаків”, “Словника української мови”, збірника “Малоросійські народні пісні”? (Д.І.Яворницький).
6. Кого називають “гетьманом” української музики”? (К.Ф.Данькевича).
7. Назвіть легендарні імена українських жінок, що мали великий вплив на хід історії. (Либідь, княгиня Ольга, Роксолана).
8. З чим іменем пов'язано переказ про дотепний лист запорожців турецькому султану, що став сюжетом для відомої картини І.Репіна? (Іван Сірко).
9. З чим ім'ям пов'язаний небачений розквіт давньоруської культури, а ще цю людину вважають фундатором книжності й вченості на Русі? (Ярослав Мудрий).
10. Хто автор поетичного ствердження: “Хоч доведеться розп'ястись, а я таки мережить буду тихенько білії листи...” (Тарас Шевченко)
11. Хто із українських національних героїв в 30-х роках минулого століття в Парижі заснував тижневик “Тризуб”? (Симон Петлюра)
12. Український сценарист, режисер, що створив фільми “Звенигора”, “Арсенал”. (О.Довженко)
13. “Земля”, “Поєма про море” та інші. Ці роботи вважаються шедеврами світового кінематографу. Назвіть ім'я цієї видатної людини. (О.Довженко)
14. Український гетьман, що виявив себе як великий меценат, покровитель національної культури, мистецтва, науки, православної церкви. Опікувався й економікою. За часів його правління в Україні активно вироблялося скло, папір, кераміка, полотно, сукно, шовк, килими; відкрилось безліч водяних млинів, лісопильних заводів. Назвіть його ім'я. (Іван Мазепа)

**«ПРИЙДИ ДО СЕРЦЯ, УКРАЇНО,
БЛАГОСЛОВИ ДОБРОМ МЕНЕ»**

Виставка-портрет

Звернення. Ідея політичної, економічної, культурної незалежності України – велична, благородна, далекоюсяжна. Їй присвятили своє життя багато видатних людей. Наша книжкова виставка познайомить вас лише з деякими з них.

Посилання. Літературу даної тематики Ви зможете знайти у фонді нашої бібліотеки в наступних розділах: 63.3(2Укр) Історія України; 66.5 Національно - визвольний рух. Національна політика; 67.6 Держава і право.

1 розділ. ЗАГЛЯНЬМО У СИВУ ДАВНИНУ. (У розділі представлено матеріали про життєвий шлях та про епоху, в яку жив Ярослав Мудрий).

Портрет Ярослава Мудрого (бл. 978 – 1054), біографічні дані.

Цитата. Великою буває користь від навчання книжного. Це – ріки, що наповнюють весь світ, це джерела мудрості. Адже, у книжках глибина невимірна, ними ми втішаємось у журбі. Якщо сумлінно пошукати в книжках, то знайдеш велику користь для своєї душі.

Літопис років князювання Ярослава.

2 розділ. СЛАВА УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА.

(У розділі представлено матеріали про життєвий шлях та про епоху, в яку жив Б.Хмельницький).

Портрет Б.Хмельницького (1595-1657), біографічні дані.

Цитата. Ой, спасибі тобі, Хмелю, й превелика шана, що врятував Україну від польського пана.

З народної пісні.

3 розділ. НА КРУТОЗЛАМАХ ІСТОРІЇ. (У розділі представлено матеріали про життєвий шлях та про епоху, в яку жив М.Грушевський).

Портрет М. Грушевського (1866 - 1934), біографічні дані.

Цитата. Я хочу жити, щоб працювати, страждати і боротись разом з вами...

Грушевський М.

4 розділ. ПЕРШІ КРОКИ МОЛОДОЇ ДЕРЖАВИ.

(У розділі представлено матеріали про життєвий шлях та про епоху, в яку живе Л.Кравчук – перший президент незалежної України).

Портрет Л.Кравчука (народився 1934), біографічні дані.

Цитата. Вести політику України треба так, щоб ми були в мирі з усіма нашими сусідами. Ми повинні бути сильними і багатими – щоб нас поважали; ми повинні бути миролюбними – щоб нас не боялися; ми повинні бути розумними – щоб з нами шукали співробітництва; ми повинні бути вільними – щоб допомагати своїм прикладом здобути свободу іншим.

Л.Кравчук

«ЖИВИ, КРАЇНО, НАМ НА РАДІСТЬ»

Озвучена книжково-ілюстративна виставка

Звернення. «Україна повинна бути сильною і багатою, щоб поважали; миролюбною, щоб не боялися; розумною, щоб шукали співробітництва; вільною, щоб допомагати своїм прикладом здобувати свободу іншим». Таку думку висловив перший президент України Леонід Кравчук. Неможливо не погодитись. Підтвердженням є історичне минуле нашої країни.

1 розділ. І СЬОГОДЕННЯ, І ЧАСИ МИНУЛІ...

Звернення. “Яка ж ти мила, рідна земле, що даруєш дива, стелиш на собі шлях з давнини в прийдешність! Хто ступить ним, той відчує істину буття і пізнає життєву правду”. І дійсно, хто погано знає минуле, робить дуже багато помилок у сьогоденні. А заручниками стають сотні, тисячі, мільйони людей. Так було і в сімнадцятому, і в тридцять третьому, і в сорок першому. Так було завжди...”

2 розділ. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ – НАЙВЕЛИЧНІШЕ НАДБАННЯ НАРОДУ.

Звернення. Найвеличніше надбання довгого і тернистого шляху, який пройшов наш народ – незалежність держави Україна. Та це лише початок. Головне завдання нашого і наступних поколінь – побудова заможної, стабільної країни. Лише тоді нашу велику державу чекає велике майбутнє.

3 розділ. КРОКИ У ЗАВТРАШНІЙ ДЕНЬ.

Звернення. Хочеться вірити, що за незалежністю прийде порядок і достаток у нашу країну. Звичайно, для цього необхідно докласти немалих зусиль кожному з нас. І здійснився мрія поета В.Зоріка: “Лине спів над рідним краєм гомінкого солов’я, пишним квітом розквітає Українонька моя!”

Посилання. Літературу даної тематики Ви зможете знайти у фонді нашої бібліотеки в наступних розділах: 63.3 (2Укр) Історія України; 66.5 Національно-визвольний рух. Національна політика; 67.6 Держава і право.

Демонстрація виставки супроводжується оглядом літератури за темами розділів. В огляді використовуються звернення, цитати із книг, демонструються ілюстрації. На виставці представлені букети квітів. Огляд можна проводити для різних читацьких груп.

«УКРАЇНА – МІЙ ДУХМЯНИЙ ДИВОСВІТ»

Розгорнута виставк-ярмарок

Звернення. Багатий і різноманітний світ народних звичаїв, за якими жили українці з давніх-давен до нашого часу. Звичаї, що дістались нам у спадщину від прадідів, не втратили свого значення й сьогодні. Збагачені кращими зразками – вони є найдорожчою скарбницею духовної культури українського народу.

1 розділ. СКАРБНИЦЯ СВЯТКОВИХ ОБРЯДІВ. (Матеріали про звичаї, обряди: Різдвяні, Пасхальні, весільні та ін.)

2 розділ. ЗАПРОШУЄМО ДО УКРАЇНСЬКОГО СТОЛУ. (Матеріали про українську кухню, особливості приготування національних страв, рецепти).

3 розділ. ДУША НАРОДУ – В УКРАЇНСЬКІЙ ПІСНІ. (Матеріали про українську пісню, особливості, історію, світове визнання).

4 розділ. КНИГА – ДЖЕРЕЛО МУДРОСТІ. (Матеріали про становлення Київської Русі, становлення українського книгописання, стан видавництва української книги сьогодні, бібліотеки від давніх часів до сьогодення).

Звернення. Не тільки в пам’ятні дні, але й у повсякденному житті необхідно відновити все те краще, що лишили нам у спадок пращури. Від того, як ми шануватимемо своїх предків, свої кращі традиції, залежатиме наша духовність, наша цивілізованість і майбутнє нашої держави.

«СВОЯ СИЛА, І ПРАВДА, І ВОЛЯ...»

Виставка-роздум

Звернення. Зневіра – руйнує, зводить нанівець надбане, відкидає на манівці бездоріжжя. Віра – пересуває гори, підносить непоборний дух, долає усі перешкоди. Тож – вірмо! І – будьмо щасливі.

1 розділ. ВІЛЬНА СЕРЕД ВІЛЬНИХ, РІВНА СЕРЕД РІВНИХ.

Звернення. В ідею вірити легше, ніж її практично втілити. Ідея державної незалежності України – велична, благородна, далекосяжна. Одвічна мрія нації, котра джерельними витокami сягає у глибину століть, славний приклад утілення якої – сила і міць Київської Русі. Ідею самостійності народ свято і мужньо проніс крізь найчорніші віки розбрату, поневолення, і проголосив на увесь світ Україну державою вільною серед вільних і рівною серед рівних. Яким був цей шлях крізь тисячоліття?

2 розділ. НЕ ПОСПІШАЙМО ЗНЕВІРЯТИСЬ.

Звернення. Віддамо належну шану всім, хто поліг у нелегкій борні, побажаємо потомкам мудро втілювати ідею незалежності у життя, творити економічно міцну державу, в якій кожному її громадянину будуть гарантовані права на достойне життя. Не поспішаймо зневірятись, якщо шлях до її здійснення виявився не таким легким як сподівались. Озирнімось назад... Які вони – двадцять років незалежності?

3 розділ.

НАЗАД ДО СОЮЗУ ЧИ ВПЕРЕД ДО ЄВРОПИ?

Звернення. Серед нестабільності в суспільстві – політичній, економічній, духовній, серед широкої амплітуди полярних гасел на кшталт “назад до Союзу” чи “вперед до

Європи” важко визначити свою тверду світоглядну позицію. І все ж нехай в усіх конкретних справах простежується вірність ідеї розбудови самостійної, вільної держави. Бо лише “в своїй хаті своя сила і правда, і воля...”

4 розділ.

ВІРМО В ЩАСЛИВУ ЗІРКУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ!

Звернення. Незалежність! Як розбудувати державність, зміцнити демократію, розробити механізм втілення прийнятих законів, підняти економіку, впровадити наукові відкриття, піднести добробут населення? Щоб кожен громадянин почувався на землі господарем і не шукав добра на чужині. Щоб кожна сім'я була спроможною дати дітям фахову освіту, забезпечити повноцінне харчування й розвиток. Щоб наша малеча росла в щасливих, повноцінних, забезпечених родинах. Вірмо в щасливу зірку долі своєї нації, хоч би яким нелегким був сьогоднішній шлях її утвердження.

Посилання. Літературу даної тематики Ви зможете знайти у фонді нашої бібліотеки в наступних розділах: 63.3 (2 Укр) Історія України; 66.5 Національно - визвольний рух. Національна політика; 67.6 Держава і право.

«ВІРЮ Я – КРІЗЬ ТЕРНИ ПРОЙДЕ УКРАЇНА МОЯ!»

Виставка одного вірша

Звернення. Шановні читачі! Представляємо Вашій увазі вірш сучасного українського, поета Володимира Шовкошитного. Написаний він 13 липня 1991 року, але напрочуд тонко передає стан країни сьогодні, напередодні святкування 20-ої річниці Незалежності української держави.

Посилання. Літературу даної тематики Ви зможете знайти у фонді нашої бібліотеки в наступних розділах: 63.3 (2 Укр) Історія України; 66.5 Національно-визвольний рух. Національна політика; 67.6 Держава і право.

Портрет В.Шовкошитного, біографічні дані.

1 розділ. НЕ ЗДОЛАВ УКРАЇНУ НІХТО! (Матеріали про історію України з давніх часів до 1991 року)

Цитата. Вітер калину гне,
Цвіт обриває геть,
Хто б не топтав твій шлях –
Втоптував кущ у глину:
Нищив німець і лях,
Все оберталось в прах,
Та не здолав ніхто Україну!

2 розділ. ХТО ЗАХИСТІТЬ УКРАЇНУ?!

(Матеріали про Україну періоду 1991 -2011 року)

Цитата. Там, де така щемка
Неба свята блакить,
А серед сонця нив
Б'ють ручаї невпинно,
З крові, із битв, із зла
Квіткою проросла...
Хто ж тебе захистить, Україно!

3 розділ. БОЖЕ! ДАЙ УКРАЇНІ ВОЛЮ! (Матеріали про сучасне політичне, економічне, культурне життя України)

Цитата. Боже! Поглянь на нас!
Бачиш: в недобрий час
Ворон калину п'є,
Наче криваву долю.
Боже! Якщо ти є,

Серце візьми моє –
Дай Україні, дай,
Дай Україні волю!

4 розділ. ЗІЙДЕ ЯСНА ЗОРЯ!.. (Матеріали про майбутнє, перспективи розвитку України).

Цитата. Ніч упаде в моря,
Зійде ясна зоря,
А посеред степів
Знов зацвіте калина.
Чуєш козацький спів -
Пісню її синів, Україна!

Рекомендовані заходи

Сценарій літературно-мистецького свята:

«ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ!»

Ведуча: Україно! Мій духмяний дивоцвіт,
Голубінь над чистим золотом колосся.
Через терни йшли до волі стільки літ,
І настав той світлий день, коли...

Разом: Збулося!!!

Ведучий: 24 серпня 1991 року Верховна Рада України урочисто прийняла Акт проголошення України незалежною, самостійною, демократичною державою.

3 днем народження, незалежна Україно!

Сьогодні ми святкуємо твою двадцяті річницю.

Ведуча: Двадцять років незалежності...

Для історії двадцять років – зовсім небагато. А як же довго наш народ йшов до цього свята! Йшов через утиски, в'язниці й сибіри упродовж усієї історії від часів Київської Русі до наших днів. На цьому шляху загинула незліченна кількість кращих синів і дочок України, які відстоювали її незалежність.

Ведучий: Україна... В одному цьому слові і для нас, і навіть для чужинців бринить музика смутку і жалю... Україна – країна трагедій і краси, країна, де найбільше люблять волю і найменше знали її, країна гарячої любові до народу і чорної йому зради, довгої вікової героїчної боротьби за волю. Шлях України позначений високими степовими могилами, руїнами та прекрасними, безіменними, невідомо коли і ким складеними піснями.

Народе України!

Твоєю силою, волею.

Словом утвердилася на нашій рідній землі самостійна

Українська держава – Україна.

Любіть Україну, як сонце любіть,

Як вітер, і трави, і води...

В годину щасливу і в радості мить,

Любіть у годину негоди.

Любіть Україну

У сні й наяву, вишневу свою Україну,

Красу її, вічно живу і нову,

І мову її солов'їну.

Яка ж вона довга в століття, у цілі віки,

Година негоди, що люд український гнітила.

Із сивої пам'яті сміло ідуть козаки,

А шаблі, мов блискавки,

Сині жупани, мов крила.

Ведуча: Ми з історії України знаємо, що в боротьбі за незалежність ми зобов'язані насамперед українському козацтву. Очолювали його відомі українські гетьмани і старшини. Сьогодні відроджується козацька слава, дух лицарства у генах нашого народу.

Славна Січ ворогам ішла навстріч,
Рідну землю захищала і народ наш прославляла!
Лиха ж отчий край зазнав...
Людолов нас чатував, щоб позбавить дому.
Бранців до галер кували, ржею злоби пожирали...
Шляхта нас вогнем пекла, на тортури прирекла.
Цар Петро і Катерина зневажали наш народ.
Але наш народ боровся.
І Хмельницький в нас знайшовся,
І Сірко, і Дорошенко,
Й Полуботок, й Морозенко...
Рабства каламутну ніч переборювала Січ.
Козаків боялись зайди, бо була в них сила
Правди!

Ведучий: Ми з вами маємо усі підстави пишатися тим, що наша Батьківщина мала славні періоди історії, справді легендарних героїв, мужньо переживала найважчі випробування і не скорилася. Ми можемо пишатися тим, що Україна ніколи не поневолювала інші народи, а лише захищала себе відласих на чуже добро близьких та далеких сусідів.

Ведуча: Запорізька Січ була високоморальною, істинно християнською державою у тодішньому світі. Козацтво жило за високими законами честі. Навіть настроєні на польсько-шляхетських і петриковсько-меншиковських палях, підвішені на турецьких залізних гаках за ребра козаки вмирили з іменем України на устах, яку ніжно називали ненькою (згадаймо, як помирили козаки в повісті М.Гоголя «Тарас Бульба»).

Ведучий: Козацька Україна, як і у колишні киево-руські часи, була прикладом Європі в області інтелекту і духовності. Відзначимо хоча б першу у світі конституцію гетьмана Пилипа Орлика (1710 р.) і перше «національне» українською мовою) Євангеліє (середина XVI ст.). Коли християнський світ ще молився латинською мовою, а Московія – старослов'янською, козацька Україна вже мала свій так званий Пересопницький Новий Завіт рідною мовою. Він зберігся. На цьому Євангелії присягають Президенти сучасної України.

Пісня «Ой у лузі червона калина».

Ведуча: Звернемося знову до поетичного слова Тараса Шевченка. Він не просто поет – це нація в мініатюрі, її душа, ідея. В українських селах на найвиднішому місці висять оповиті рушниками портрети Тараса. Як ікони... З Шевченка, з його «Кобзаря» почалося відродження народу. Ця книга віддзеркалює весь український менталітет, як крапля роси відбиває світ.

Кожна важлива риса душі українця коріниться у віршах і поемах Тараса Григоровича. А його геніальне послання: «І мертвим, і живим, і ненародженим...»! Ніхто краще не сказав про націю.

«І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє»

«У вас воля виростала,
Дніпром умивалась,
У голви гори слала,
Степом укривалась!»
Кров'ю вона умивалась,
А спала на купках,
На крзацьких вольних трупах, окрадених трупах!
Подивіться лишень добре,
Прочитайте знову
Тую славу. Та читайте

Од слова до слова,
Не минайте ані титли,
Ніже тії коми.
Все розберіть... та й спитайте
Тоді себе: що ми?
Чиї сини? Яких батьків?
Ким? За що закуті?
То й побачите, що ось що
Ваші славні Брути:
Раби, подножки, грязь Москви,
Варшавське сміття – ваші пани,
Ясновельможнії гетьмани.
Чого ж ви чванитеся, ви!
Сини сердешної України!

Ведучий: Людина має завжди пам'ятати, звідки вона родом, де її коріння, глибоко знати історію свого народу, його мову, культуру. На думку російського письменника Миколи Чернишевського, «можна не знати тисячі наук і бути освіченою людиною, але не любити історію свого народу може тільки людина нерозвинена розумово».

Ведуча: Знання мови народу, серед якого живеш, – ознака культурної освіченої людини, знання рідної мови – священний обов'язок кожного.

Ведучий: Українська мова – співуча й натхненна, – як тебе переслідували? В 1896 році вийшов новий декрет царського уряду, що заборонив усяке українське слово. Цим нелюдським «указом» було строго заборонено друкувати, щоб там не було, українською мовою, українські вистави, прилюдні промови, навіть співи на концертах. Здавалося, що вже прийшов усьому кінець. Помилився ворог у своїх затіях, бо тут пророчий клич нашого генія прийшов народові на допомогу й загримів по всій Україні могутнім акордом живого слова:

В тобі шелест очеретів,
Цвіт садків вишневих,
Тихий скрип лісів соснових,
Мальовничі села.
В тобі, моя рідна мово,-
Жива міцність духу.
Зачарованість Десни,
Тиха хвиля Бугу.
В тобі, мово Черемоша,
Бурхливе струмління,
І народу в тобі, мово,
Цілюще коріння.

Пісня «Про мову»

Ведуча: В умовах незалежності нашої держави мова, хоч і не без труднощів, поступово займає гідне місце у суспільстві. У Декларації про державний суверенітет України зазначається, що Україна забезпечує національно-культурне відродження українського народу, його історичної свідомості і традицій. Водночас право на національно-культурний розвиток гарантується представникам усіх національностей, які проживають на території нашої держави.

Ведучий: 1 грудня 1991 року. Важлива, довгоочікувана подія в історії України. Понад 90 відсотків громадян, які взяли участь у Всеукраїнському референдумі, висловились за незалежність України.

Ведуча: 1 грудня 1991 року українці довели усьому світу, що вони прагнуть жити в своїй державі і розбудовувати її за власними принципами. 28 червня 1996 року прийнято одну з найдемократичніших конституцій.

Український народ довів своє прагнення жити в правовій державі. Але, майбутнє цієї держави, це – сьогоднішні учні та студенти, які мріють і прагнуть жити в державі, де панує право і соціальні гарантії, де кожна людина зможе себе реалізувати.

Настала переміна!
У цьому ж – ні найменшого гріха,
На Україні буде Україна,
А не чиясь окраїна глуха.
Це так природно!
Так здається просто...
Що генієм омріяне пророцтво
Урешті-решт усе-таки збулось!

Ведучий: Ми – майбутнє України. То ж своїми знаннями, працею, здобутками підносимо її культуру, своїми досягненнями славмо її. Будьмо гідними своїх предків, любимо рідну землю так, як заповідав великий Тарас, бережимо волю і незалежність України, поважаймо свій народ і його мелодійну мову. Шануймо себе і свою гідність, і шановані будемо іншими.

Ведуча: Юначе! Хай буде для неї твій сміх,
І сльози, і все до загину...
Не можна любити народів других,
Коли ти не любиш Вкраїну!..

Ведучий: Дівчино! Як небо її голубе,
Люби її кожну хвилину.
Коханий любить не захоче тебе,
Коли ти не любиш Вкраїну!..
Любись у труді, у коханні, в бою,
Як пісню, що лине зорею...
Всім серце любись Україну свою –
І вічні ми будемо з нею!

Це – мій народ. Спогорда не дивись,
Що руки в нього з праці вузлуваті.
Душа його пречиста, як те свято,
А в серці думка й пісня обнялись.

Пісня: «Про Україну»

Ведучий: Дай нам, Боже, сили і снаги,
Щоб цвіли Дніпровські береги,
Щоб жили гуртом, не поодинці,
На землі щасливі українці.
Я на рідній мові друзям щастя зичу,
Хай добро хлібину кожному несе.
У гостинну хату щиро всіх покличу,
І вони, я певен, зрозуміють все.
І вони, я певен зрозуміють слово,
Де матусі ласка, батькове тепло,
Де вкраїнська мова пахне барвінково,
Де вкраїнська пісня розправля крило.
Рідне слово моє – в нім озвуться віки,
Рідне слово моє – і крізь хмари сія.
Словом вишию день – простелю рушники,
А на тих рушниках – Україна моя.

Ведуча: Все що мріялось нами,
Сповнилось, настало!
"Ще не вмерла Україна"-
Гордо прозвучало!

Звучить Гімн України

Історична година:

«ВІД ГЕТЬМАНА ДО ПРЕЗИДЕНТА»

Мета: закріпити знання учнів з історії України, розвивати почуття патріотизму, виховувати любов до свого народу, до України.

Оформлення приміщення: портрети гетьманів і президентів, символіка України.

Ведуча 1. Українська держава пройшла складний час від утворення Київської держави до незалежної суверенної, яка була проголошена в 1991 р. Цей шлях був важкий. Довгий час Україна була під владою іноземних держав. І тоді знаходились люди, які хотіли визволити свою країну, зробити її незалежною. Особливо прославились в цій боротьбі українські козаки і гетьмани. Але час не зупиняється. Непереможний дух гетьманщини і зараз живе в серцях українців. Запорожці подарували нам не лише визволення та свободу, а й мужніх нащадків, в чийх жилах тече кров справжнього патріота; наступників, які виборюють для нас незалежність та відстоюють демократію свого народу. Безумовно можна сказати, що особи, які прагнуть зберегти незалежність, боротися за права своєї Батьківщини, в душі козаки-запорожці, і доки вони житимуть, існуватиме наша держава. І хоча в наш час голова держави – президент, він не просто президент – він запорожець, вірний захисник, непереможний гетьман, в очах свого українського народу.

Гляньте, яка Україна чарівна,

Гарна немов би казкова царівна !

Гори, гаї, голубі небеса –

Глибинна, бентежна, велична краса !

Ведуча 2. Україна – це земля наших предків. Це та земля, де ми народилися і живемо. Від тяжкої панщини, від усяких панських кривд селяни тікали світ за очі – у степи за Дніпрові пороги. Так виникло козацтво.

(Звучить козацький марш)

Козаки – це вільні люди,

Козаки – безстрашні люди.

Козаки – борці за волю,

За народу кращу долю!

Ведуча 1. Мабуть ніхто не уявляє собі України без Запорізької Січі. Тут виток нашої державності, нашої вольниці і надії, нашої демократії. Першим кошовим Запорізької Січі був Дмитро Вишневецький – Байда. Він походив із роду давніх українських князів з Волині з м. Вишнівці.

Ведуча 2. Славне військо запорізьке

Ти, наш лицарю зібрав

На острові, на Хортиці

Січ преславно збудував

Даром славне товариство

Облягав татарський хан,

Лютий мусив завертати –

Не страшний нам бусурман!

Перший ти вказав козацтву,

Як топтати до слави шлях:

Йти за море, ріки, гори,

Не сидіти на спинах...

Та Молдавію звільнити,

Байдо, не щастить тобі,

Нищить вчасно підла зрада

Славні наміри твої

І сконав ти в Царгороді

Під руками ворогів,

Але віри, ні народу

Відректися не хотів

То за це тебе, наш князю,

Весь народ славить в піснях:

Хто за рідний нарід гине,

Той живе й по сто віках!

Ведуча 1. Наші предки надихають нас завершити розпочату ними справу по відродженню національної держави. Тому згадаємо імена тих, хто не жалів своєї сили, досвіду і навіть життя для визволення України.

Гетьман Сагайдачний –

Слава Батьківщини,

Кожен в братстві вдячний

Лицарю України!

<http://www.youtube.com/watch?v=fGsc4udyV30> (відеоролик про П.Сагайдачного)

Петро Сагайдачний закінчив Остроградську академію, знав декілька мов. Служив у Київського магната. Згодом подався на Запоріжжя і там виявив себе як дуже здібний ватажок.

Ведуча 2. Козаки вибрали його гетьманом.

Гей, широко залунала

Запорізька честь і слава –

Сагайдачному дісталась

Та гетьманська булава !

Бо такого ще не було

В товаристві отамана,

Ще ніхто не бив так славно

Яничара й бусурмана.

В 1606 р. здійснив похід на Кафу. Сагайдачний взяв це місто, спалив турецькі кораблі і визволив багато невольників. Його слава залунала по всій Україні. Бажаючі визволити Україну з-під влади Польщі, згоджується повести козаків під Хотин, де одержує одну перемогу за іншою. Тут був тяжко поранений і помер.

Ведуча 1. Про гетьмана слава лине –

Чорне море він скорив,

Для козацтва України

Все, що міг, те і зробив

Як шляхта скрізь запанувала –

Невільницею Україна стала,

Горя зазнала, слізьми обливались,

На вольную воленьку сподівались !

<http://www.youtube.com/watch?v=PuCv0Euk6WA&feature=related> (відео про

Б.Хмельницького)

Хто не знає Богдана Хмельницького. Син українського шляхтича. Закінчив Київську братську польську єзуїтську школи. Побував у турецькій неволі. Врятувавшись пішов на Запорізьку Січ. Зажив новим серед козаків. Його обрали гетьманом і він, заручившись підтримкою кримського хана, почав готуватись до війни з Польщею. В нелегкій боротьбі зумів звільнити Україну з-під влади Польщі.

Ведуча 2.

Нашу землю ти прославив

Перемогами гучними...

Для Української держави

Гуртував козацькі сили.

Щоб не втратить булави,

Розум мав у голові.

Помилки складного часу

Не візьмем в державу нашу!

Ми Богдана не забудем,

Його слава з нами буде.

Зберегла історія і ім'я славного сина українського народу Івана Мазепи.

Сьогодні наше слово про Мазепу –

Людину мужньої великої мети,
Орла, героя золотого степу
Якому волю прагнув принести.

Його гетьманування було найтривалішим – 22 роки. Замолоду отримав гарну освіту. Жив у Франції, Голандії, був у Німеччині, Італії. На Запорізькій Січі його обрали гетьманом, Мазепа вирішив звільнитися з-під влади Російського царя. Він домовився з шведським королем Карлом XII, щоб разом ударити по царському війську. Але план Мазепа не вдався і він змушений був тікати в турецькі володіння, де й помер

Чого Мазепі не хватало?
Мав золото, срібло, діаманти...
Був гетьманом і генералом
А скільки мав ясних талантів!
Ведуча 1.

Але все, те – несправжнє і бліде,
Бо найдорожче – воля України.
Заради цього проти самодержця йде,
Любов його безмежна до країни.

У 1772 р. іменовано наказним гетьманом Чернігівського полковника Павла Полуботка.

Ой не скоро перестане
Нарікать на долю.
Впала рідна Україна
В московську неволю.
Дарма проти в Петербурзі
У царя – тирана.
Не дозволив цар козацтву
Обирать гетьмана.
Бо задумав Україну
З Москвою зрівняти.
Робить москалям комірне
Із нашої хати.
Їдуть послы і від козацтва,
І від пана Данила.
Тої смілости царстві
Вже знести несила
І Полуботка, гетьмана,
Каже закувати.
Як же смів він москалеві
Про волю казати!
І Павло вмира за волю
В Петровій в'язниці,
Запанував князь Голіцин
В гетьманській столиці.

Незалежність українського народу,
Нам потрібно, друзі, завжди берегти.
Недаремно кров лилась за свободу –
Нашу волю здобували козаки.

Ведуча 2. Діти, давайте зараз згадаємо всіх гетьманів України (П. Сагайдачний, М. Дорошенко, Б. Хмельницький, П. Тетеря, П. Дорошенко, Дем'ян Многогрішний, Михайло Ханенко, І. Самойлович, І. Мазепа, І. Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол, Кирило Розумовський). Багато чорних хмар ламали віття і гнули стовбур українського дерева, але коріння його у глибині рідної землі виживало, підтримане народом. Ми пережили тяжку трагічну історію, але Україна для нас ніколи не була мачухою, а ненькою, котра нас, мов пташенят, брала під своє тепле крило і вчила людської мудрості і вічно вела до світла знань.

Нам неодмінно потрібно зрозуміти, що наша ненька Україна без знань, як без землі, як без господарства, не може стати країною добробуту і щастя.

Ведуча 1. У наші дні буйно квітне національне відродження, пробуджується від сну людська свідомість і розуміння необхідності для України державної незалежності.

Ця земля колише вічно жито,
Береже співучі ручаї.
В цій землі, веселкою сповиті,
Сплять суворі прадіди мої.
Б'ють живі джерела під землею
І Дніпро гримучий не змілів.
Так, я рідний син землі цієї,
Так, я син великої землі.

Мабуть, ніхто не уявляє собі України без козацтва, Запорізької Січі. Тут витoki нашої державності, нашої вольниці і надії нашої демократії.

Ведуча 2.

Я – мала частина України:
Щастя, горя, усміху і сліз,
Прабатьків прославлена дитина
Що воздвигли Запорізьку Січ.
Тих, хто мужньо бились, бились з татарвою,
Ой не легко йти в чужий мир!
Їхню міць пізнав на полі бою,
Не один наїзник-бузувір !

У нас одна Земля. У нас Україна і Батьківщина одна. У нас калинова мова, солов'їна пісня. То все потрібно любити як дар Божий, як великий спадок наших пращурів.

Ведуча 1. Українка я маленька,
Українці батько й ненька,
Українкою я звуся
І тим іменем горжуся.
По українському звичаю
В мене вдача щира, сміла,
Є відвага духу й тіла
І душа моя здорова
Українська лине мова !

Ведуча 2. Діти, запам'ятайте дату – 24 серпня 1991 року. В цей день прийнято Акт проголошення незалежності України. До цього кілька століть прагнули наші предки.

А 28 червня 1996 р. з'явився Основний закон Української держави – Конституція України. Конституція закріпила незалежність і суверенітет України.

Референдум 1 грудня 1991 р. увійшов в історію України. як одна з найсвітліших подій, день національної гідності її народу. Свого Президента Україна визначила того ж дня. Ним став Л. Кравчук. З 1994 р. Президентом України став Леонід Кучма, який на урочистому засіданні Верховної Ради склав присягу на вірність українському народові.

Ведуча 1. Протягом усієї багатовікової історії український народ відстоював свої права і свободи.

Я вірю в майбутнє твоє, Україно !
Сила духу народу ніколи не загине,
Станем, рідная нене, така величава,
Вільна, сильна, заможна
Й могутня держава!

<http://www.youtube.com/watch?v=QAaC4RNKO5w&feature=related> (відео про Україну)

Ведуча І. На завершення я хочу побажати усім вам справжньої любові до краю, де живете, до України. Хочу, щоб усі ви вірили в щастливе майбутнє нашої держави, щоб уміли боротися за її оновлення. А для цього варто вчитися, багато працювати і надіятися на краще.

Список використаних джерел:

1. Ярошевич І. А. В робочу папку спеціаліста: з досвіду Великоолександрівської ЦБС Херсонської обл. [Електронний ресурс] / Ярошевич І.А. – Режим доступу: http://www.lib.kherson.ua/kvalif_07-3.htm. – Назва з екрану.
2. «Любіть Україну»: сценарій літературно-мистецького свята до 20-річчя Незалежності України [Електронний ресурс]: http://alina.ucoz.ua/news/scenarij_vikhovnogo_zakhodu_ljubit_ukrajinu_do_dnja_nezalezhnosti_ukrajini/2010-06-01-85 . – Назва з екрану.
3. You Tube:
<http://www.youtube.com/watch?v=fGsc4udyV30> (відеоролик про Сагайдачного);
<http://www.youtube.com/watch?v=PuCv0Euk6WA&feature=related> (відео про Б.Хмельницького);
<http://www.youtube.com/watch?v=QAaC4RNKO5w&feature=related> (відео про Україну).

Підготувала:

*зав. методично-бібліографічним відділом ЦБ
Сінькова Світлана Володимирівна*